

برگی از تاریخ / استمداد رئیس جمهور دولت آذربایجان از ایران

بنا به جغرافیای رسمی قبل از جنگ جهانی {اول} آذربایجان به تبریز و حوالی آن که در ایران واقع است اطلاق می شد

g/Aran agentliyi

خبرگزاری آران / سرویس آذربایجان

با فروپاشی امپراتوری تزاری، حزب مساوات به رهبری محمدامین رسول زاده که با ترکان جوان و حکومت عثمانی نسبت نزدیکی برقرار کرده بود، در این ناحیه اعلام جمهوری مستقلی به نام آذربایجان کرد که واکنش های زیادی در ایران برانگیخت. روزنامه هایی مانند رعد، ایران، جنگل، نوبهار، ارشاد و... مقالات زیادی در آن دوره به قلم روشنفکران و مورخان ایرانی منتشر کرده و در انتقاد از انتخاب چنین نامی به مباحثه با محمد امین رسول زاده، رئیس مساواتیان و رئیس جمهوری حکومت دو ساله آذربایجان پرداختند.

پس از اعتراضات ایرانیان، محمد امین رسول زاده صراحتاً در کتاب خود تحت عنوان جمهوری آذربایجان، چگونگی شکل گیری و وضعیت کنونی آن نوشت: « بنا به جغرافیای رسمی قبل از جنگ جهانی {اول} آذربایجان به تبریز و حوالی آن که در ایران واقع است اطلاق می شد آذربایجانی که نام آن پس از جنگ جهانی و انقلاب کبیر روسیه بر سر زبانهاست، عبارت از منطقه ای است واقع در شمال آذربایجان سلف الذکر که جنوب شرقی قفقاز را در بر می گیرد و مرکز آن باکوست»

دیری نپایید که با تثبیت دولت انقلابی در مسکو این جمهوری نوپا پس از زد و بند سیاسی جمهوری جدید ترکیه و روسیه شوروی به آسانی فرو ریخت ولی نامی که حزب مساوات برای آن انتخاب کرده بود به قوت خود باقی ماند.

رسول زاده بار دیگر زندگی در تبعید را تجربه کرد و به ترکیه پناهنده شد. در همین سال ها طی نامه ای به دولت ایران که به واسطه دوست قدیمی خود تقی زاده به مقامات ایرانی رسیده بود، از دولت ایران تقاضای کمک کرد. رسول زاده در نامه ای به سال 1308 از دولت ایران می خواهد که برای تجدید نیرو و آرایش جدید، پول و امکانات در اختیار حزب مساوات قرار داده شود.